

A versenybridzs iskolája

Ita: Ottlik Géza

Mindössze hat éve, hogy a bridzs-játék nálunk szélesebben elterjedt, s versenyzőink máris a világ legjobbjai közé számíthatnak. Ezt az orosz eredetű elmés játékot az angolok terjesztették el a hetvenes években, a whist válfajaként; röneszansza a háború után kezdődött. Ely Culbertson új licitrendszerével meghódította a bridzsező világot, szervezeteivel pedig keresztül-kasul hálózta Amerikát. Ma már Európában is alig van ország, melynek ne lenne szervezett rendszeres versenyélete: a bridzs evvel új jelentőséget nyert: sporttá lett.

A bridzsező társaságok túlnyomó része még ma is Culbertson-nak azt a legősibb rendszerét licitálja, melyet már ő maga is — számtalanszor a részletekben — és kétszer teljes egészében megújított. A „Két és fél trikkem volt, indítanom kellett” és a „Nem licitálhattam, mert nem volt másfél trikkem” s ehhez hasonló „szabályok” —, ha ugyan egyáltalában valaha is fennálltak — már régesréggen elavultak. Az „Új Magyarország” bridzsvatáiban mindig ismertették a legmodernebb licitálási elveket, legutóbb az erős-szant, a kérdő-licitet és a kétarcú hármassnyitást; most azonban dióhéjban összefoglalva a teljes modern — 1938-as, áramvonalas — versenybridzs-iskoláját adjuk, olyan rendszert, amelyet a jó játékosoktól kezdve a mesterjátékosokig a világon mindenütt játszanak, a játék felső tízezerjének kánonját. Minden lényeges elvben teljesen meg-egyeznek ez az amerikai Négy Asz-rendszerrel, Culbertson legújabb iskolájával, a Bellanger-féle francia, Goudsmit-féle holland, a világ bajnok Bécsi-rendszerrel, a magyar bajnokcsapat rendszerével és a Magyar Bridzsszövetség hivatalos rendszerével. Tessék kipróbálni, eszerint játszani és bármí vita vagy félreértés van, ebben az évkönyvben az odávágó fejezetet fellapozni!

A nemzetközi számításmód

A számítási szabályokat éppúgy kell ismerni, mint a színeket. Aki nem tudja, mennyi három bukás kontrával a bellben, az hogyan tudja megállapítani, érdemes-e menteni az ellenfél szemmjátékát? Az új számításmódban kisebb lett a szemmek prémiuma s megváltozott a bukások büntetése; ez egyrészt nagyobb teret ad a védekezésnek — nagyszlemmet mansban még tízenkét bukással is érdemes menteni! — másrészt a rugalmassá vált licittől a legnagyobb pontosságot kívánja, a részírások és azok mentése jelentősebb ma és — általában — jobban kell licitálni! A táblázat:

TRIKKÉRTÉKEK	
Pikk és kör	30
Káró és treff	20
Szanzadu	} első trikk . . . 40 a többi 30

BUKÁSOK	
<i>Első féljátékban</i>	
Első bukás simán	50
kontrázva	100
A többi simán	50
kontrázva	200
<i>Másodikban</i>	
Első bukás simán	100
kontrázva	200
A többi simán	100
kontrázva	300

Rekontrázott bukás a kontrázott kétszerese.

JUTALMAK	
<i>Első féljátékban</i>	
Kisszlemm	500
Nagyszlemm	1000
<i>Másodikban</i>	
Kisszlemm	750
Nagyszlemm	1500
Robber ha három gémből áll . . .	500
Robber ha két gémből áll . . .	700
4 honor egy kézben	} színjátéknál . . . 100
5 honor egy kézben	
4 ász egy kézben szanzadunál . .	150

Minden szürtrikkért

Első féljátékban

simán a megfelelő trikkérték
kontrázva 100

Minden szürtrikkért

Másodikban

simán a megfelelő trikkérték
kontrázva 200

Rekontrázott szürtrikk a kontrázott
kétszerese.

A licitálás

I. Elemi lapmegítélés

1. *Csak olyan hibát érdemes elkövetni, amelyből okulunk.* Mindenki hibázik, s aki kevesebbszer, az a jó játékos.

2. A licitő három mozzanatra bomlik: a lapmegítélés, a partner informálása és a döntés az adott kiosztás mérlegelése után.

3. *Lapmegítélés.* Figyelembe kell venniünk elsősorban az elosztást, aztán a laperőt, végül a színeink tömörségét.

a) *Jó elosztás az egyenetlen: hosszú szín, vagy színek, síkánál, szingitonál — az ilyen lap elsősorban védekező, játszólap, felvevőjátékra való, — de ellenjátékban is többet ér, mint a rossz, egyenetles elosztás (a hipokrita: 4-3-3-3-as). Rossz elosztásnál csak nagy laperőre licitálhatunk, de ne akarjunk játszani az egyenetles lappal, — ha valamit ér, hát csak ellenjátékban. Rossz elosztási típusok: 4-3-3-3; 4-4-3-2. Közepesek: 5-3-3-2; 5-4-2-2; 6-3-2-2; 7-2-2-2, valamivel jobb az átlagosnál: 5-4-3-1, 6-3-3-1, 4-4-4-1, jó elosztás már: 5-5-2-1; 6-4-2-1 és még jobbak, melyekben síkán vagy két szingl szín van.*

b) *Erős lap, amelyben sok honör van.* Rengeteg számításmód van az erő megállapítására, mi kettőt veszünk figyelembe.

Culbertson táblázata:

Ász és király egyszínben = 2 értékütés
Ász és dáma egyszínben = 1 és fél é. ü.
Ász = 1 é. ü.
Király és dáma egyszínben = 1 é. ü.
Király (ha védve van) = fél é. ü.

Dámák és bubok egyébként (ha nem egyedüliek) = negyed é. ü.-enként összeszámolhatók.

A Fészek-féle pontszámítás:

Ász = 7 pont

Király = 5 „

Dáma = 3 „

Bub = 1 „

} ha védve van

Két védett tizes szanzadunál = 1 pont.

A Fészek-féle pontszámot az értékütések után zárójelben közöljük.

c) *Tömör lap, amelynél az erő a hosszú színekben van és amely sok tizes-kiencest stb. tartalmaz. A zárt színek igen fontosak:* ha a vezetősínünk száz figurás, akkor jobb a lapunk, — nem kell annyi pontérték vagy értékütés a licitáláshoz, ha színeink az aduzás megkezdésére alkalmas, — könnyebben kontrázhatunk, ha jó indulásunk van, tömör színből.

II. A partnerek tájékozódása

4. *„Egy szanzadu” indítás.* Egy szannal indíthatjuk a licitét, ha egyenetles az elosztásunk (4-3-3-3, vagy 4-4-3-2, utóbbinál a két négyes szín legyen minor: káró és treff) és az erünk legalább 4 és legfeljebb 5 értékütés (legalább 27, legfeljebb 31 pont), három vagy négy színben elosztva és minden színben legalább ászunk vagy királyunk, vagy harmadlagos dámánk, vagy negyedleges bubunk van. Kivétel: az 5-3-3-2 és a 6-3-2-2 elosztásoknál, sőt a 7-2-2-2-nél is indíthatjuk egy szannal a licitét, ha a hosszú színünk zárt (A, K, D, 10, x vagy legalább K, D, B, 9, 8, 7) és egyébként az összes fenti feltételnek megfelel a lap. A lapnak legalább hét honört kell tartalmaznia.

5. *Válaszok az egy szanzadura.* Paszszolunk, ha nincs egy fél értékütésünk sem, vagy ha nincs több, mint egy fél értékütésünk és nincs ötös szín a lapunkban. $\frac{1}{2}$ -1 értékütéssel bemondjuk az ötös színünket, ha hatos vagy hosszabb színünk van, egy bub is elég a licithez. Két szanzadut mondunk másfél értékütéssel (legalább két színben), vagy ha 4-5 figura van a lapunkban, vagy ha ötös színünk és 1 és negyed értékütésünk (10 pont) van, vagy ha hatos színünk és egy értékütésünk van, a színünkben legalább egy királlyal. A hosszú színt nem kell bemondani, még ha nemes sem, hiszen az gyenge licit. Általános elv: ha nincs síkán vagy

szingl színünk, mindig szan; emelünk! Háromra emeljük a szant, ha két és fél értékütésünk (20 pont), vagy ha két értékütésünk s négy vagy több figuránk, vagy ha két értékütésünk és egy legalább ötös hosszúságú színünk van. Három szant mondhatunk másfél értékütéssel és egy jó hatos színnel is. Ugrással mondjuk be a színünket, ha szingl vagy síkánunk is van és a laperönk közel két értékütés (15 pont). Színjáétkban bemonduk a mansot, ha legalább hatos színünk, jó elosztásunk és mintegy egy értékütésünk van. Ha a fentieknél erősebb a lapunk, akkor színben ugrunk és később továbblicitálunk, a szlemmre.

6. *A szan-indító viszonzásai:* Egyszerű színbmondásra vagy két szanra passzol, ha csak 4 é. ü.-e (27—28 pontja) volt, két szant, illetve hármát mond, vagy megemeli a szint, ha 5 é. ü.-re (30—31 pontja) volt. A többi viszonzást elbíráhatja, hisz tudja, mi van a partnerénél.

7. *„Két szanzadu” indítással* akkor élhetünk, ha legalább öt és fél és legfeljebb hat és fél értékütésünk (32 vagy több pontunk) van és lapunk egyébként mindenben megfelel az „egy szanzadu” indítás feltételeinek. Kivételesen 5 é. ü.-sel is mondhatunk két szant, ha legalább 9—10 figuránk van.

8. *Válaszok a két szanzadura.* Paszszoljunk, ha egy bubunk sincs. Három szant mondunk egy fél—másfél értékütésre, tehát ha egy királyunk vagy akár két bubunk van, vagy ha egy ötös színünk van a dámával és akár semmi egyéb. Ha az elosztásunk egyenetlen, akkor minden ötös dámás szint vagy csak bub-tizzsel álló nemes szint és bármilyen hatos vagy hosszabb szint bemonduhatunk. — Ha ennél erősebb a lapunk, akkor — tudván pontosan a partner erejét — szlemmre licitálunk.

9. *A két szanzadu-indító viszonzásai.* A partner által bemondott nemeszint négy aduval megemeljük, egyébként passzolunk. Ha a partner minor szint licitált és erős két szanuk volt, bemonduhatjuk a négyes nemes színünket. A többi válasz a szlemmlicitekhez tartozik.

10. *Egy trikkes színindítás.* Azokat a lapokat, amelyek nem tartoznak a szanzadu-indítások közé, vagy az egy és két szan-indítás határán fekszenek

(5 é. ü. nyolc figurával, 5 és és fél é. ü. 6 figurával, 32 pont) a megfelelő feltételek mellett színbmondással indítjuk. A két feltétel: a licitálható szín és a laperő jelenléte.

11. *Licitálható szín:* minden hatos vagy hosszabb, az olyan ötös szín, melyben legalább egy bub van és az olyan négyes szín, melyben legalább dáma-bub vagy király-bub van.

„Visszavehető szín”, minden hatos vagy hosszabb és az olyan ötös szín, amelyben legalább másfél é. ü. vagy három honor van.

„Önálló szín”, többször visszavehető, az olyan, amelyben legalább öt biztos ütésünk van, ha ez az adu. (Zárt szín.)

12. *Egytrikkes színindítást eszközölhetünk, ha licitálható színünk és legalább 3 értékütésünk, vagy ha visszavehető színünk és legalább két és fél értékütésünk van.* (Rossz elosztásnál: 23—24 pont, közepesenél: 20—22 pont, jobbnál: 17—19 pont és jó elosztásnál 17—16, szélsőséges esetben, 6—6—1—0, 6—5—2—0 stb. 15 pont szükséges. Az indítási határ egy ponttal alacsonyabb, ha száz-figurás vagy önálló színünk van. — V. ö. 3. a.)

13. *A sorrendi tényező.* Hatással van az indításra az osztótól számított helyünk. Az első és második helyen ne indítsunk meg olyan lapokat, amelyek éppen csak elérik az indítás alsó határát, s nincs visszavehető színünk. Egy szóval, a mai elv, hogy jó elosztású lapokat könnyebben, rossz elosztásokat nehezebben licitáljunk, főként itt érvényesül. *A negyedik helyen viszont — szemben a régi felfogással — könnyebben indíthatunk, hiszen tudjuk, hogy a laperő meg van osztva s jó elosztással (inkább nemesszínnel) részírást, rossz elosztással pedig esetleg az ellenfél bukását érhetjük el. Ezenfelül nem vagyunk kötelesek a partner válasza után továbblicitálni, ez nagy előny.* A harmadik helyen egyenetlen, védekező lapokat indítsunk meg akkor is, ha csak másfél értékütésünk van, de óvakodjunk egyenetlen elosztással blöffölni, vagy olyankor, amikor a negyedik eldobta volna lapját, szóval, ha nem tiszta defenzív, gyenge lapunk van.

14. *Melyik szint licitáljuk először, ha két vagy három színünk van?* Erre vonatkozik a *Felkészültség Elve:*

15. *Kétszínű lapok.* Ha az egyik szín hatos és a másik négyes, vagy ha

a két szín lapjaink összege 11 vagy több, akkor mindig a hosszabbik színt mondjuk be először. — az egyforma hosszúak közül pedig a nemesebbiket.

Ha a két szín elosztása: 5-5, 5-4, vagy 4-4, akkor általában a hosszabbikat, az egyforma hosszúak közül pedig a nemesebbiket licitáljuk először. Áll ez akkor, ha erős a lapunk, legalább 3 és fél — 4 é. ü.-t (25-27 pontot) tartalmaz. Ha ennél gyengébb, akkor ennél a három elosztásnál „felkészülünk” a partner lehetséges válaszára s az alábbi szabály szerint licitáljuk a színeket:

Ezekről az elosztási típusokról van szó: 5-4-3-1, 5-4-2-2 és 4-4-3-2 (esetleg az 5-4-4-0, ha az egyik négyes szín nem licitálható). A két ötös szín, különösen, ha sikánunk van, már rendszerint az erős lapok közé tartozik.

a) Ha a két szín pikk-kör, kör-káró, vagy káró-treff, szóval, ha egymás mellettiek, akkor a nemesebbiket mondjuk először.

b) Ha pikk és treff, akkor a treffet licitáljuk előbb.

c) Ha pikk-káró vagy kör-treff, akkor az 5-4-3-1 elosztásnál a szingl alatti, a 4-4-3-2-nél pedig a dubl alatti licitáljuk előbb, az 5-4-2-2-nél pedig az ötös színt.

Ezt az a-b-c-szabályt „gazdaságos sorrend”-nek nevezzük, mert nyilvánvaló, hogy így alacsonyabb trikkszámmon tudjuk belicitálni színeinket. S erre, a licit alacsony-tartására azért van szükség, mert nem elég erős a lapunk, hogy a „drágítást”, az erősebb lapok licitálási sorrendjénél előforduló rivörz-licitet kibírja. Ha pl. pikkünk és treffünk van, e szabály szerint egy treffet licitálunk s ezzel „felkészültünk” a partner bármely válaszára. Ha a gyenge egy szant vagy két treffet halljuk, passzolunk, hisz magunk is gyengék vagyunk, ha pedig egy kört vagy egy kárót mond, egy pikkkel tudunk tovább licitálni; nem úgy, ha egy pikkkel indítottunk volna, ekkor a partner két kör vagy két kárójára már három treffet kellene mondanunk, hogy ugyanott legyünk, mint az imént. Ha pedig pikkünk és körünk van, a felkészült licit így megy: egy pikk — két treff — két kör és a partner most passzolhat, ha a kör megfelel vagy két pikkre javíthat, ha az neki jobb; míg ha így licitál-

unk: egy kör — két treff — két pikk, akkor a partner esetleg kénytelen három körre javítani a bementást, szóval itt is nyertünk egy fokot. Végül, ha négy pikkünk, két kis körünk, négy kárónk és három treffünk van, akkor gyenge lappal a fenti szabály szerint egy kárót (a dubl alatti) mondunk, hogy ha a partner egy körrel felel, egy pikket licitálhassunk, ha pedig két treffet felel, azt megemelhetjük. Ha előbb pikket mondtunk volna, a partner két körjére nem tudánk egyáltalában licitálni, hiszen három kárót nem mondhatunk, mert ez — mint látni fogjuk — rivörz, ilyen sorrendben licitáljuk a színeinket, ha erős lapunk van, a kört sem emelhetjük két lappal és két szanzadot sem mondhatunk, mert az ugyancsak erős licit.

16. A színfordítás, a rivörz, vagy drágító bementés, az, ha nem „készülünk fel”, ha olyan sorrendben licitáljuk a színeinket, hogy vagy magunk növeljük vele a trikkszámot, vagy az esetleges korrekció növelné. Röviden: ha a 15. pont alatti „gazdaságos sorrend”-del éppen fordított sorrendben mondjuk be színeinket. Szükségképpen erős lapot jelent és éppolyan licit, ha egy kör indításunk s a partner két kárós válasza után két pikket mondunk, mint ha egy pikk indításunk s a partner két kárós válasza után három körrel adunk forszot. Csakhogy még azt is elárulja, hogy az előbb licitált szín hosszabb a másodiknál.

17. Háromszínű lapok. Ez a két elosztási típus: 5-4-4-0 és 4-4-4-1. Előbbinél — kivált, ha erősek vagyunk — az ötös színt, utóbinál pedig mindig a szingl alatti színt licitáljuk először (ha ez a treff, akkor természetesen a pikket), tekintet nélkül arra, hogy erősek vagyunk-e vagy gyengék. Ilyen módon tudjuk belicitálni legolcsóbban mindhárom színünket. Ha a partner a mi egyik színünkkel válaszol, akkor nyilván ezt fogjuk játszani, ha pedig bementja a szingl, illetve a sikán színünket, akkor a másik kettő közül a magasabbat licitáljuk. Erre bármit válaszol, akár korrigál, akár saját színét ismétli, akár szant mond, mi bementhatjuk legfeljebb három trikks magasságban harmadik színünket is és most módjában áll korrigálni, anélkül, hogy a három trikknél magasabbra kellene lépünk.

18. Válaszok az egytrikkes színindl-

tásra. Az indítást általában csak teljesen ütéstelen lappal szabad lepasszolni!

c) *Gyenge válaszok.* Az egy szanzadu egy fél—másfél értékűt jelent, vagy három kisebb figurát, de egy dáma-tízes meg egy buba is mondhatunk egy szanzadut, sőt ennél gyengébb lappal is, ha a partner színe nem felel meg nekünk. A partner színének egyszerű emelése is igen gyenge licit, ehhez azonban adusegítség szükséges: legalább négy lap vagy legalább harmadlagos dáma a színből és mintegy fél értékűt jelent. A szanzadu választói főképp abban különbözik, hogy jobb lapot is rejthet: általában a szimpla emelés honörerőben gyengébb a szan-válasznál, de jó elosztású lap lehet.

b) *Teljes erőbmondások.* Idetartozik főként, ha a válaszoló kéz már egyszer passzolt; ebben az esetben sem a megközelítés elvét, sem a kényszerítést nem alkalmazhatja, tehát be kell mondania teljes laperejét. Egyébként (a nem passzozó partner):

Két szannal mintegy két és fél értékűt jelez, a másik három színben, licitálható szín (főként nemes szín) hiányát és egyenletes elosztást.

Közvetlen gémbemondással az indító színében: védekező lapot, elosztási értékkel és legfeljebb két és fél értékűt, erős adusegítséggel (öt kis lap vagy legalább negyedleges dáma).

Három szant mond, ha a három másik színben van az egy szan indítást megközelítő ereje és egyenletes elosztása.

Kettős ugrás idegen színben, tehát az egy pikkre négy treff vagy egy káróra három kör: erősen védekező jellegű lapot jelent, legalább hetes hosszúságú színnel, mely lehetőleg zárt, minden mellékerő nélkül.

Gémbemondás idegen színben: önálló szint, maximált honörerőt, a szlemm kizárását jelenti és passzt kér. Legalább hetes színünk legyen, egy vagy két kiadó ütessel és mintegy két értékűt-szünk.

c) *Kényszerítő válaszok.* Ezek az indítót egyszerű viszonválaszra kötelezik:

Ugrással bmondott idegen szín. Legalább négy értékűt jelent, „forszlicit”, mäsigg kényszeríti a partnert. — Ez a „közvetlen forsz” csak ritkán, szlemmgyanus lapoknál alkalmazandó.

Ugrás a partner színében. Mintegy

3—3 és fél értékűtessel, licitálható szín nélkül, erős adusegítséggel a mansot biztosítva látjuk.

Idegen szín egyszerű bmondása. Az „egyre-egy”, ha egy trikkel bmondhatjuk színünket, elég egy ötös szín legalább dámaival és mintegy egy fél értékűtessel. Az egy szannál vagy az egyszerű emelésnél is gyengébb lehet a lapunk, — de lehetünk nagyon erősek is, ez csak később fog kiderülni. Ezért kényszeríti az indítót viszonválaszra az „egyre-egy”, és az egyre kettő is, melynek az alsó határa (ha csak két trikkel tudjuk bmondani a színünket) magasabb. Másfél értékűtösen kívül ötös szín is szükséges, ha négyes szint mondunk be két trikk magasságban, akkor csaknem két értékűt-szünknek kell lenni. A modern licit itt természetessé vált: *ha több ütést mondunk be, erősebbek vagyunk.* Tehát nem mindegy az, hogy az indító egy kárójára mondunk-e egy kört, vagy az egy pikkjére mondunk-e két kört. Az egy kör nem ígér semmit a két kör már valamit.

19. Az indító viszonválaszai.

a) *Gyenge viszonválasz:* a kényszerítő válaszra a kötelező felelet, ha a színünket egyszerűen visszavesszük: minimális vagy alig erősebb indításunk volt és a színünk visszavehető. Új szint mondunk be egyre-egy, vagy 15. szerinti gazdaságos sorrendben. A partner színét megemeljük, itt „*ledárnyékol*” adusegítséggel is emelhetjük, ha a 15. c. szerinti felkészült indításunk volt és a másik színünk bmondása *rivörz* lenne (harmadlagos tízessel). Ha egy szant licitálunk a partner egyre-egy-ére: egyenletes elosztás, 22—23 pont.

b) *Teljes erőbmondás:* ha a partner licitja pontos felvilágosítás volt (mint például az egyszerű emelés vagy a két szan), megítélésünk szerint bmondhatjuk a végső kontraktot, — ami persze passz is lehet, rajtahagyjuk a partneren a bmondását. — Az egy szan válaszra csak erős szint vegyünk vissza.

c) Erős licitek:

A két szanzadu viszonválasz, tekintet nélkül arra, hogy ugrással jutottunk-e ide vagy a partner két trikkes színbmondására, vagy egy szanjára mondtuk. Az ilyen lap csak egy fél értékűtessel (két ponttal) maradhat el az egy szan indítás erőfeltételeitől és egyenletes, sokfigurás kezét jelez a licit,

Ugrás a saját színben vagy a partner színében, erős lapot; mely a mansot a legkisebb segítséggel is biztosítani látszik és jó szint, illetve erős adusegítségét jelent s a partnert kényszeríti a mansig való licitálásra.

Ugrás idegen színben: legalább 4 értékűtést vagy kétszínű lapot, visszavehető színekkel és 3 és fél értékűtessel jelez. *Forsz.*

Rivörz-licit, lásd 16.

20. *A felkészültség elve,* egyrészt a 15., 17-ben tárgyalt színbemondási sorrendre érvényesül, másrészt a válaszoló kezekre is áll. Minden tekintetben fel kell készülnünk a partner válaszaira, hogy legyen helyes, a lapunknak megfelelő viszonyulásunk. Így ha négyes pikkünk és kárónk, két körünk és három treffünk van, akkor három értékűtessel — mint láttuk — egy kárót kell licitálnunk, hogy a partner egy körjére egy pikket, két treffjére pedig három treffet mondassunk; négy értékűtessel pedig egy pikket mondunk, mert a partner két körjére két szanzadut, két treffjére pedig három kárót licitálhatunk.

a) Ha 4—3—3—3 elosztásban van 3 és fél értékűtésünk (24—25 pont) s a négyes színünk pikk vagy kör, akkor az egy pikk indításunkra a partner két kárót vagy treffet válaszolhat s mi nem tudunk mit licitálni, hiszen a színünk nem visszavehető, két szannál gyengébbek vagyunk és a partner színét nem emelhetjük még leányékolva sem; de az is lehetséges, hogy a négyes színünk egyáltalában nem licitálható. Viszont nem akarjuk lepasszolni a viszonylag erős lapot. *A felkészültség elve ilyen esetekben megengedi, hogy hármas színrel indítsunk, „felkészült treffel”.* Semmiesetre sem szabad szannal indítani az ilyen lapot, még ha közel is jár a szanindítás alsó határához. Az erős szan egyik legfontosabb sarkköve a modern licitnek, sérthetetlen. Tehát egy treffet mondunk, de csak első vagy második helyen, mert ha a partner már passzos, akkor licitje nem kényszerít többé bennünket és nincs ok felkészülni a válaszra. Az egy treffre egy trikkal bemondhatja partner a színét és mi egy pikket tudunk majd licitálni. Ha két treffet mond, lepasszoljuk, három treffre három szant felelünk. *De ne feledjük: csak indítani szabad hármas színnel és*

nem később vagy közbe-licitálni, s csak minor színnel, lehetőleg treffel.

b) *A válaszoló kéznek is fel kell készülnie* a lehetséges viszonyválaszokra, tehát többszínű lapját gazdaságos sorrendben licitálja, vagy ha erős, rivörzzel jelezzé ezt. Ha gyenge lapja van és egyrészt egyre-eggyel is tudna válaszolni (ötös színét bemondva), másrészt a partner színét is segíti, akkor előbb emelje a partnert, mert ha fordítva, előbb szint mond s később emel, ez többet mond, mint amennyiye van, — kivétel, ha jó nemes-színe van s a partner minor szint mondott be. — A válaszoló kéz felkészültsége néha éppen abban áll, hogy négyes színei közül az olcsóbbikat licitálja először (*Stableyn-szabály*), hogy a partner egy trikkal (vagy általában: alacsonyabban) tudja bemondani nemes-színét. Ha négyes pikkünk és kárónk van s a partner egy treffel indult, egy káróval válaszoljunk — *most ez a felkészültség —, hogy a partner tudjon egy kört mondani.* Ha pikkel válaszolnánk, a partner esetleg nem tud két körrel rivörzöt adni, hanem kénytelen semmitmondóan pikket emelni.

21. *A kéttrikkel színidítás.* Önállóan manseros lapokat indíthatunk két trikkal s a partner köteles fenntartani a licitet a mans-határig. A forsz-indításra igen sok szabály van; kezdjük ott, hogy nem indíthatjuk két trikkal sem az öt, sem az öt és fél értékűtéses lapokat. *Culbertson hetes-szabálya:* a két legrövidebb szín lapjainak összegéhez adjunk hozzá hetet, az eredményt osszuk el kettővel: ennyi értékűtést kell tartalmaznia a lapnak minimálisan, hogy forsszal indíthassunk. Eszerint a szélső esetekben, a 7—6-os elosztásnál legalább 3 és fél, a 4—3—3—3-asnál legalább hat és fél értékűtés kell a kettes indításhoz. *Culbertson új forsz-szabálya: forsszal indíthatunk, ha több az értékűtésünk, mint amennyi kiadó ütés van a lapunkban.* Ez látszólag egyszerűbb, pedig a kiadó ütéseket nehéz összeszámolni. Mit adunk ki egy ötödleges ász-királyból? A valószínűségszámítás szerint egyet. Ötödleges mariázból kettőt, dubl-királyból másfél ütést, mert 50% az esélye annak, hogy csak egyet és 50% az esélye annak, hogy kettőt. *Mindenesetre a forsz-indítás nagyon ritka és sokkal erősebb lapot kíván, mint a közfelfogás tartja.*

A partner köteles válaszolni; ha nincs másfél értékütése, két szanzadut, ha van, akkor a színét, vagy emelnie kell, vagy három szant kell mondania. Gévre emel a partner, ha jó elosztása van, de hiányzik a másfél értékütés. *Forszra nem lehet forsszal válaszolni, ha mégoly erős is a kéz; az indító és általában a forszot adó önmagát is kötelezi a gémit való licitálásra. — de nem tovább.*

22. A Két Treff-konvenció Fészek-változatát említjük meg a számos forsz-egyezmény közül. A két pikk-, kör- és káró-indítás mindenben egyezik a 21. alattival. A két treff-indítás kétjellegű. A partner negatív válasza erre a két káró, minden más licit pozitív, másfél értékütést jelent. Ha az indító első válaszválasza két szanzadu, akkor egyetlen elosztású, nagyon erős szan-lapja van, esetleg licitálható treff nélkül. Ha nem két szan az első válaszválasz, akkor a treff licitálható szín és egyszerű forsz.

23. A háromtrikkes színindítás: védekező jellegű licit, zárt hetes színnel, esetleg mellékerővel is.

24. A négytrikkes minor színindítás erősen védekező, mellékerő nélkül egyszerű lap.

25. A gém bemonádása kézből valamely színben: passz kér a partnertől, csak magas adufigurára és ászos lapra licitáljon tovább. Magyarázatra nem szorul, mintegy nyolc-kilenc ütés látszik a lapban és semmi védekező erő.

26. „Három szanzadu”-indítás (főképp passzoz partnerrel) jelent egy hosszú zárt szint (nem feltétlenül minort!), 7—8 biztos ütést és ezenkívül két színben biztos és egy vélt fogást (vélt fogás: dubl dáma, harmadlagos bub).

III Küzdelem a kontraktért.

27. Licitálás az ellenfél közbeszólása után. Ha a partner indítása után az ellenfél is licitál, a válaszoló kéz gyenge, vagy virtuálisan gyenge licitjai (egy szan, egyszerű emelés és gyenge lappal „egyre-egy”), helyébe a passz lép, ami természetes, hiszen ezek a licitek csak „udvariasságiak” voltak, hogy a licitet fenntartsák, amire most már nincs szükség. Közbeszólás utáni egyre-

egy vagy egyre-kettő (ugrás nélküli kéttrikkes színbemonádás) már legkevesebb másfél értékütést ígér vagy több mint egyet, jó ötös színnel. Ilyenkor az egy szan vagy a partner színének megemlése másfél értékütéses szanszerű, illetve adusegítéses lapot ígér. A teljes és az erős licitek változatlanok.

Ha a másik ellenfél licitál közbe, a partner válasza után, akkor az indító válaszválaszai módosulnak. Az összes gyenge, kikényszerített válaszválasz (egy szan, a szín visszavétele, partner emelése) helyett passzolnie kell. A szín visszavétele ilyenkor „önkéntes”, nem jelent nagy erőt, csak kis értékötöbbletet és visszavehető vagy önálló szint. Inkább elosztási lappal, védekező taktikai szempontból ismételjük ilyenkor a színünket. Ugyanez áll a partner emelésére is. Az egy szanzadu már jobb lapot és az ellenfél színéből fogást jelent, — néha szükséges is, hogy elfoglaljuk a szan-pozíciót, még gyengébb lappal is (a villák miatt mi akarunk felvevők lenni és láthatólag a szanzadu a megfelelő kontraktunk).

28. A védekező vonal licitje. Védekező vonalnak nevezzük az indító ellenfeleit. Az ellenfél indítása utáni megszólalásnak lehetnek támadó céljai és lehetnek védekező céljai.

29. Támadó közbelicitálás.

a) *Egyre — egy:* egy trikkel bemonádhatjuk színünket, ha csaknem két és fél értékütésünk van, vagy ha legalább másfél értékütés mellett jó ötös a színünk. Ha jó az elosztás, már egy értékütéssel is licitálhatunk visszavehető szint, de ez inkább védekező szándékú bemonádás. Hatos szint egy é. ü.-sel (ha 7 pont van a színünkben) is licitálhatunk.

b) *Egyre — kettő:* az ugrás nélküli két trikkel bemonádott szín már egy fél é. ü.-sel erősebb lapot ígér. Ha négyes színünk van, akkor legalább két és fél, ha ötös színünk van, akkor másfél-két értékütéssel licitálhatjuk.

c) *Tájékoztató-kontra:* ha az ellenfél egy-két vagy három trikkes indítását vagy választ megkontrázzuk s a partnerünk még nem licitált (vagy csak passzolt), ez nem büntető kontra, ha-

nem tájékoztató. Közli, hogy legalább három és fél értékűsünk van s az ellenfél színén vagy színein kívül minden színt erősen támogatunk és kötelezi a partnert, hogy a licit ebben a menetben fenntartsa.

Válasz a tájékoztató kontrára: ha a partner tájékoztató kontrája után az ellenfél passzol, kötelesek vagyunk licitálni, mégpedig: másfél é. ü.-nél gyengébb lappal bemozdjuk a legolcsóbb színünket, ha az csak négy kis lapból állna is, — ha az ellenfél színe, akkor a legolcsóbb hármasszínünket licitáljuk; másfél értékűs körül lappal egy szanzadut vagy a színünket mondjuk, ha két színünk van, s az egyik nemeszín, akkor ezt; ha pedig erősebbek vagyunk mint másfél é. ü., vagy jó elosztású másfél é. ü.-nk van, akkor ugrással mondjuk be színünket vagy szanzadut. Ha a megkontrázott színben hosszúak vagyunk és legalább egy é. ü.-ünk van, akkor passzolhatunk csak. Ez a „büntető passz”, a tájékoztató kontrát büntetővé változtatja. Ha a tájékoztató kontra az ellenfél szanlicitje után hangzott el, akkor már a legcsekélyebb figura-erővel másfél é. ü.-sel vagy négy figurával (10—12 ponttal is passzolhatunk.

d) *Remény-passz*, vagy „*business passz*”, ha a honörerők megfelelne egy tájékoztató kontrának, de egyrészt nincs saját színünk, másrészt nem minden színben támogatjuk a partnert: passzolunk, abban a reményben, hogy az ellenfél elég magas bemozdáshoz jut, amit már kontrázni is tudunk, hiszen erősek vagyunk a színéből. Példa: jobboldali ellenfelünk osztott és egy pikket licitál s a lapunk

♠ K B 9 7 ♥ 7 4 ♦ A K B ♣ A 8 7 4

Nem adhatunk tájékoztató kontrát, mert félős, hogy a partner két kört licitál és már bennünket kontráznak meg, ha meg erre három treffet mondunk, csak fokozzuk a bajt. — De passzolunk akkor is, ha passzos partner után az ellenfél indítja a licitét és nekünk erős, de vezetősín nélküli lapunk van; különösen bellben, hiszen a tájékoztató kontra fölött állandóan ott lebeg a rekontra veszedelme s színünk sincs, ahová meneküljünk. Ezért nem

szabad 3 és fél é. ü.-en aluli tájékoztató kontrát sem adni.

Negyedik helyen, erős lappal ugyan csak passzolunk, ha előttünk megindítja az ellenfél a licitét s minden gyanú fennáll, hogy blöffölt. Ez is remény-passz, a másik ellenfél nem tudja, hogy partnere blöffölt s esetleg közepes lapjával magasra ugrik. Természetesen csak egyenletes lappal passzolunk itt, ha elosztásos, kétszínű vagy abnormis a kéz, akkor igyekezzünk minél előbb a színeinket licitálni s tekintsünk el a tájékoztató kontrától is.

e) *Sorvégi licit*, ha az indítás után két passz hangzott el s feltehető, hogy a partnerünknel van valami (remény-passza volt, vagy hosszú szín hiányában várakozó passza), ne passzoljunk le mi az olcsó kontraktot, hanem már mintegy két értékűssel adjunk tájékoztató kontrát. Ütéstelen lappal természetesen ne vegyük fel újra a licitét, hisz csak az ellenfelet segíthetjük hozzá a már elmulasztott mansbemozdáshoz.

f) *Az ellenfél színének felüllicitálása* (az ellenfél egy kárójára mi két kárót mondunk) a tájékoztató kontrához hasonlóan kényezteti a partnert a licit fenntartására, de nemcsak egy menetre, hanem a mans-határig. Tehát ehhez mérten olyan önállóan manserős lapot ígér, amely az ellenfelek által nem licitált színek mindegyikében hatalmasan támogatja a partnert. A kéttrikkess színindításnak megfelelő erő mellett jó elosztás is szükséges. A partner köteles bemozdani leghosszabb színét, s ha csak az ellenfél színeiben van longörje, még három vagy két kis lapot is licitálnia kell. — Ha a későbbi licit folyamán, esetleg az indító-vonalon licitálunk felül az ellenfél által bemozdott színt (már adutalálkozás után), akkor ez annyit jelent, hogy ebből a színből fogjuk az első menetet, vagy meneteket s esetleg azt is, hogy nincs kiadó ütésünk ebből a színből. (Ászunk vagy ász-királyunk van, vagy blank ászunk, blank ász-királyunk vagy sikanunk van ebből a színből.)

g) *Néha valódi színbemozdás az ellenfél felüllicitálása!* Ha előzőleg már tájékoztató kontrát adtunk, vagy szanzadut licitáltunk, vagy büntető

kontrát adtunk vagy a partnerünk adott büntető kontrát az ellenfél által licitált színre, s csak ezután mondjuk be ezt a színt, akkor ezt játszani is akarjuk, valódi színt jelent. A licitálási helyzetek logikája ezt világossá teszi.

h) Az ellenfél négy pikkes vagy négy körös indulására mondott *négy szanzadu teljesen egyértelmű a felüllicitálással*, csak egy trikk-lépcsőt megtakarítunk vele. Tehát a másik három szanben manseroék vagyunk, a partner köteles leghosszabb színét bemondani. Kétszínű lappal is licitálhatunk négy szant, de fel kell készülnünk a partner válaszára. Például:

♠ — ♥ AKDxxx ♦ Dx ♣. ADBxx

az ellenfél négy pikkes indulására négy szant mondunk, mert ha partner öt kárót licitál, öt kört tudunk válaszolni. Ugyanígy, ha a dubl színünk treff, szóval, ha a partner a rossz színünket mondja be, még ugyanolyan olcsón felül tudjuk licitálni egy zárt színnel.

i) A közép-kontra, vagy véleményes kontra minden tájékoztató kontra, mely szanzadu ellen hangzott el: a partner döntse el, hogy büntető-e vagy tájékoztató. Középkontra az ellenfél háromtrikkes vagy négytrikkes indítása utáni is, bizonyos laperőt jelent, közepes elosztású kézzel, a partner licitáljon, ha jó, passzoljon, ha rossz az elosztása vagy ha megfelel neki a szín.

k) Egy szan, az ellenfél indítása után, erős licit és csak egy árnyalattal gyengébb, de egyébként mindenben az egy szan indításnak megfelelő lapot jelent. Három és fél értékűtés (25 pont) szükséges hozzá.

l) A tájékoztató kontra utáni ugrólicit, szóval ha előzőleg kontrázunk, majd ugrással mondunk be egy szant: hatalmas erőt jelent és a mansig kényseríti a partnert.

30. Védekező közbelicitálás.

a) Az ellenfél indítása után ugrással mondunk be új színt, ha ez a szín erős, csaknem zárt, de legalábbis visszavehető és ezenfelül lapunk indítóerejű. Természetesen csak akkor, ha egyetlen az elosztásunk vagy más oknál

fogva nem esik a tájékoztató kontrák vagy egyéb támadó-licitek közé a lap. A jó elosztású erős lappal sem adhatunk tájékoztató kontrát, hiszen az büntetővé avatható és lapunk az ellenjátékban nem sokat ér.

b) Védekező egyre-egy alakjában minden színt bemondhatunk, amelyben legalább három ütés s a lapunkban ugyanakkor 4—5 ütés mutatkozik.

c) Többszörös ugrással bemondott színek mindig védekezőek, honórero nélküli, különös longörrel.

d) A mans közvetlen bemondása valamely színben vagy szanzaduban egy teljesen zárt színben és 8—9 játszóütesen alapulhat csak. Két bukásnál több nem mutatkozhat, de persze akár „kézben” is lehet a bemondott trikkszám. Mansban bell ellen három bukásra is bemondhatunk ilyen előzetes mentést.

31. A tájékoztató kontra után a megkontrázottnak a partnere rekontrázhat, ha egyenletes elosztású erős lapja van, amely nem igen segíti a partner színét, hanem inkább az ellenfél által bemondandó színeket tudja gazdaságosan kontrázni. A rekontra felszólítás: partner, ha csak teheted, kontrázd meg az ellenfél bemondását. Ha már indítottunk legalább 4, ha nem, 2 és fél, ha passzosak vagyunk, mintegy két értékűtés kell a rekontrához.

Passzolunk a tájékoztató kontra után, ha elég jó lapunk van, de nem éri el a rekontra határát.

A rekontrán és a passzon (és a szlemm-liciten: 4—5 szan, stb.) kívül minden más licit védekező! Tehát az ugrásos színemelés, színismétlés, vagy új szín is.

32. Az ellenfél közbelicitálása vagy tájékoztató kontrája után mansig ugorva emeljük meg a partner színét, ha csak ebben van erőnk és csak elosztási lapunk van. Ez kizáró licit, gyenge lapunk is lehet, egy vagy két bukással számolunk, de lehet jobb is, amely — csak az elosztásunk révén — a manssal kecsegtet.

33. Segélykérő, vagy tájékoztató rekontra. Ha büntető kontrát kapunk alacsonyabb trikkszámú bemondásunkra

(egy káróval indítunk, kontra, passz, passz a licit, szóval a jobboldali ellenfél büntetővé avatta partnere tájékoztató kontráját, — vagy az ellenfél indítása után egy trikkel bemondunk egy szint vagy egy szant és ezt megkontrázzák), akkor a rekontra felszólítja a partnert, hogy mondjon be egy új szint. Természetesen a partner által előreláthatóan bemondandó színnek mind-egyikét támogatnunk kell, hiszen arra is kontrát fogunk kapni. A partner köteles licitálni.

34. *Küzdelem a részírást.* Nemcsak mansot, vagy szlemmet érdemes menteni, hanem az ellenfél két káróját is. Igyekezünk elsősorban pontos képet adni partnerünknek lapunk elosztásáról, erejéről és jellegéről, de igyekezzünk idején tisztába jönni avval is, hány trikkel teljesíthetünk kettőnk lapjából. A biztonságot tartuk szem előtt, amíg nincs határozott képünk közös laperónkról, ne ugorjunk bele bizonytalan kontraktokba. De szorítsunk ki mindent a lapból. S ha szükséges és úgy látszik, hogy az ellenfél a bemondott részkontraktját teljesíteni fogja, licitáljuk azt felül saját színünkkel, még ha bukás is látszik ebben. Természetesen csak egy bukással szabad menteni a részírást.

IV. A végső kontrakt.

35. *Büntető kontra csak akkor adható, ha a bukás a „kezünkben van.”* Szlemmet csak akkor kontrázhathatunk, ha több bukás látszik valószínűnek, de egy bukás egészen bizonyos A jobboldali ellenfél szemmelkontrája egyébként külön konvenció számára van fenntartva: különös indítást kér a partnertől.

A tájékozatlanul közbelépő ellenfél alacsony trikkszámú bemondásának megkontrázása viszont — ha nyilvánvaló a bukás — a legjobb üzlet. Még ha nincs is különösen sok ütésünk a bemondott színében, kontrázzuk meg már az egy trikkel bemondást, négyet—ötöt bukhat benne, csak a szemmjáték ér ennél többet. Ha a partner már licitált, akkor minden kontránk büntető, csak akkor veheti ki a partner, ha blöffölt, vagy ha saját színe is nagyon hosszú és a mi színünkben is sok lapja van s ezt még nem közölte. Az egy trikk kon-

trájában lehetőleg benn kell maradni, a három trikkében már feltétlenül.

36. *Rekontra*, mindig jogosult, ha nem mentésből mondtunk be egy végső kontraktot s kiadás a pontokban is, nem beszélve szűrtrikkéről. Ha az értelmesen belicitált szemmünket megkontrázzák, feltétlenül rekontrázzunk, többet nyerhetünk vele, mint amennyit kockáztattunk, hiszen egynél többet nem bukhatunk. — De ne rekontrázzunk, ha félős, hogy az ellenfél erre menteni fog, gazdaságosan.

37. *Szemmkísérlet általában a mans fölé való licitálás.* Legtöbbször a licit logikája mutatja a szemmre-törést. A szemmliciteknél igen fontos megállapítani az ászok és királyok számát. A biztonsági tényezőt nem szabad elhanyagolnunk a szemmliciteknél, csak 50 százaléknál nagyobb valószínűségű szlemmet mondjunk be és gondunk legyen rá itt is, hogy a nyereség arányában álljon a kockázattal. Mindig számolni kell!

38. *A négy—öt szanzadu konvenció* szemmkísérlet s az ászok és királyok hollétének megállapítására szolgál. A négy szanzadu bemondása azt jelenti, hogy a kezünkben van három ász, vagy két ász és a licitált színnek egyikéből király s a partnert alábbi kulcsválásokra kötelezi:

öt szanzadut mond. ha két ásza van, vagy egy ásza és az összes licitált szín királya (licitált szín alatt licitált valódi szint értünk);

öt trikk egy eddig nem licitált színben: ha ez a szín alacsonyabb, mint a megegyezett aduszín, ennek az ászát jelenti;

öt trikk egy eddig nem licitált színben, ha ez magasabb, mint a megegyezett aduszín: ezt az ászát és eddig be nem mondott tartalékerőt jelent;

hat trikk az aduszínben: a licitált színnek egyikében ászat, vagy az összes licitált szín királyát jelenti s végül

öt trikk a legalacsonyabb licitált (bármelyikük által licitált) színben: lentés, „egyáltalán nincs ászom, vagy egy ászom van csak, az adunál magasabb színben s nincs tartalékeróm”.

A négy szannal csak akkor kérdezhettünk, ha 1. már találkoztunk egy szín-

ben a partnerrel (valamelyikünk megemelte a másik színét), 2. a licit természetes rendje elérte a négytrikkes magasságot (vagy már nincs szükség több információ-cserére), 3. lapunk és a partner licitje alapján valószínűk látszik a 12, esetleg 13 ütés elérése, de 11 biztosan. *A négy szanra mondott öt szan természetesen azt jelenti, hogy birtokában vagyunk az összes ásznak. A konvencionális négy szanzadu-bemondást nem lehet lepasszolni! Fenti kulcs-válaszok kötelezőek.*

Semilyen más módszerrel ne igyekezzünk az ászainkat közölni, tehát ne kezdjünk el dubl vagy harmadlagos ászokat bemondani a licit közepén. Ez értelmetlenség, hármast szint — mint láttuk — csak első—második helyen indításként mondhatunk be.

Ha a négyyszanzadus a partner (leintő) válaszára öt szant is mond: ezzel azt jelzi, hogy négy ásza van (és szavato a kisszlemmért).

39. *Az öt szanzadu-konvenció. Ha a pároslicit végén öt szanzadut licitálunk közvetlenül, ez nagyszlemm-kísérlet és kötelezi a partnert, hogy mondjon hetet a megegyezett aduszínből, ha ebből két magas figurája (az ász, király, dáma közül bármelyik kettő) van. Ellenkező esetben hat trikket licitál.*

V. A licit belső strukturája.

40. *Magasabb lapmegítélés. Változik a lapunk jellege és értéke a partner licitje szerint. Ha az ő színében van az erőnk, jobb, ha az ő színéből szingltonunk van, rosszabb a lapunk. Ha a fejletlen longőrünket emelni tudja, jobb a lapunk. De vigyázzunk az értékek kettőződésére! Ha az ellenfél erősen licitál egy szint, emelik egymást s nekünk ebből szingltonunk van, szállítsuk le a mi partnerünk emelésének értékét, mert valószínűleg nála is rövid az ellenfél színe s ezt mindketten elosztási értéknek könyveltük el. Érték-kettőződés: mellékszínből terc-majorunk van s a partner ebből síkán, mi honörerőként, ő elosztási értéknek számította be laperejébe. Ilyenkor könnyen két-három trikkel magasabbra licitálunk a kelleténél.*

De változik a lap képe az ellenfél licitje szerint is. Ha egy villás színünket előttünk mondják be, jobb, mint ha

mögöttünk. Ha egy hosszú színünket az ellenfél licitálja, ezzel tönkreteszi felvevőjatekunkat, bármely színben, szanban, sőt a partnerünk se legyen felvevő, a lapunk defenzívává vált. Az erőt felző ellenfél viszont tájékoztat villáink fekvéséről és lapunk pozicionális értékéről. A licit nyilvánvalóvá teheti, hogy egy kevése értékelte figura esetleg kulcslapjelentőségű.

A lapunk pontos megítélése alapján gyakran bemondunk az ellenfél négy körje ellen négy pikket anélkül, hogy sejtelmünk lenne róla, elbukjuk-e vagy teljesítünk — és kitűnően licitálunk. Miért? Olyan a lapunk, hogy ha a partnernél két értékűtés van, feltétlenül teljesítünk (tehát érdemes volt bemondani), ha pedig nincs nála két értékűtés, akkor az ellenfél teljesítette volna a mansot, tehát jól mentettünk.

41. *Játéktechnikai elemek előzetes figyelembevételre. Ha a licit szerint megállapítható, hogy az ötös színünkől a partnernél három lap, a négyes színünkől pedig nála is négy lap van, akkor a négyes szín legyen az adu. Miért? Ha az ötös szín az adu, akkor abban öt, a négyes színben pedig négy, összesen kilenc ütésünk lehet. De ha a négyes szín az adu, akkor az ötös színben öt ütés (és dobási lehetőség) van, az adu pedig egyik oldalon öt négyet, másik oldalon pedig, ha csak egyet is lopunk vele, már egy ütést nyertünk: tíz ütőssé varázslódott a kilenc. *Kontarázzuk meg az ellenfél rész-kontraktját, ha lapunk alapján pontos ellenjatektervünk van. Mindig az az oldal foglalja el a felvevő helyét, amelyik számára kellemesebb az indulás. Például, ha van ugyan tizenkét ütésünk és három ászunk, de egy színben csak védett király van az egyik és kis lapok a másik kézben, akkor az legyen a felvevő, akinél a király van, mégha ezért kénytelen a kellemesebb szinkontrakt helyett szanzaduban játszani is a szlemmet. Ugyanígy a szanzadu-pozíciót idejében foglalja el a villás kéz. Néha bemondunk olyan kontraktot, amelyet csak sorozatos kényszerhívással teljesíthetünk, de ezt már a licitból megállapítottuk. Vagy megelégszünk alacsonyabb kontraktokkal, mert olyan erősek vagyunk, hogy sohasem tudunk majd asztalról hívni, a túlságosan tömör kezünkől**

kell mindent játszani s ez több ütveszteséget jelent. Stb., stb.

42. *Logikus licit.* A licit ne csak a lapot fejze ki hűen, hanem mindig legyen világos, következetes és egyértelmű. Partnerünkkel felcicitálunk három szanig, két passz után az ellenfél mansban négy treffet mond, partner passzol, passz, négy szant mondunk. Az ellenfél négytreffes kései belépése logikusan mentés, nem pedig nagy lap, a partner nem azért passzol, mert nem tudja megkontrázni a négy treffet, hiszen eddig nagy erőről tett tanuságot, hanem azért, mert inkább robbert akar játszani, mi ezt be is mondjuk, négy szanzadu-al, ami nem szlemm-licit, nem a konvencionális négy szan, hiszen már egyszer lepasszoltuk a három szant, hanem robbert mondunk be, mert többre értékeljük azt, mint az ellenfél várható bukását. Vagy ez a lapunk:

♠ B x ♥ D x x ♦ A K B ♣ A B 10 x x

Egy treffel indítottunk, a partner egy körjére az ellenfél egy pikkét mondott, mi két kört, partner pedig három treffet, az ellenfél most passzol. Az egészen kivételes helyzetben három kárót licitálhatunk. A partner meg fogja érteni, hogy nem akarunk kárót játszani, sőt nem is színünk a káró, hiszen akkor gyenge lappal egy káróval indíthatunk volna, erős lappal pedig az egy pikk után mondtuk volna be a kárót. Néki nyilván nincs semmi kárófogása, ezzel a licittel a három szan felé küldjük: *ha van egy pikk-fogásod, mondj három szant!* Passzolni vagy kárót emelni semmiképpen sem fog: ha mégis színünk a káró, akkor csak négyes lehet és a treff ötös és jobb szín, tehát négy vagy öt treffet mond, ha a körje ötös, akkor három kört mond, mert kiszámítja, hogy ha a kárónk licitálható szín, akkor csak egy pikkünk lehet s ez a körjátékban kellemes, — ha pedig pikk-fogása van, akkor három szant mond. Világos és logikus a bemonadás, pedig hármas szint licitáltunk!

Mindig úgy kell felépítenünk a licitet, hogy a partner egyértelműen következtethessen belőle, főképp negatív, kizárásos módszerrel.

43. *Olasva a licitből.* Mérlegelnünk kell a partner és az ellenfelek bemonadásait. Egy treffel indítottuk a licitet, partnerünk egy szannal válaszol. Ez

igazán egyszerű eset, *látszólag.* De logikus partner sokat árul el vele. Ez a szan nem csupán udvariassági, valami kevés ereje is van. Miért? Ha gyenge lenne és a treff megfelelné neki, passzolt volna vagy a treffet emelné, ha pedig a treff nem felel meg neki, akkor lenne más színe s ez bármelyik, az olcsó egyre-eggyel licitálhatná. De ő három fokot átugorva, szanzadut mond, tehát nincs színe, valószínűleg 4—4, 3—2 az elosztása, dubl treffel és villás figurákkal s kell valamijének lenni, ha ilyen rossz elosztással szant mond, kizárja, hogy egy trikken bemondhassam az esetleges másik számára alkalmasabb színemet. Szóval nyilván maximális egy szanja volt. — Számolni kell *tizenháromig.* Ha az ellenfél egymás színét emeli s ebből nálunk három kis lap van, a partnernél nem lehet sok. — Ez a lapunk:

♠ — ♥ A D x x x ♦ x x x ♣ A K D B 10

A partner egy körrel indul, mi két treffet licitálunk, majd a partner két kárójára három kört. A partner három szanzadut mond, s a mi négy szanukra öt szant. *Bemonadjuk a hét kört:* tudjuk, hogy a partnernél van a káró ász és a pikk ász s a kőr király (négyes a körje). Lesz tehát öt treff ütésünk, két ász és a kéz négy körje az tizenegy s ha nálunk tud lopni két pikkét, az tizenhárom. Vagyis a probléma az, hogy van-e pikk ásza mellett még legalább két kis pikkje, mert akkor a nagyszíemünk teríthető. Mivel az ellenfél nem licitált, nem tehető fel, hogy tizenegy pikkjük legyen és egy trikken se mondják be, mansban bell ellen védekezésül, hiszen valahol legalább hat pikknek kell ekkor lenni, de valószínűbb, hogy hét van. Ha pedig csak tíz pikkjük lenne (szóval partnerünknel van három), akkor már ez lehet öt-ötös elosztásban is, mindenesetre kevésbé valószínű, hogy hét vagy nyolc pikk legyen egy kézben.

44. *A licit taktikája.* Rendkívül fontos, hogy feleslegesen ne informáljuk az ellenfelet, idő előtt ne informáljuk őket, leplezzük le megtévesztő licitjuket, mentsük ki a partnert zavarából és adjunk alkalmat az ellenfélnek hiba elkövetésére. Ha általános bellben 60

részírásunk van s a partner egy treffet mond, ezzel a lappal:

♠ K 1 0 8 ♥ A B 8 ♦ D B 4 3 ♣ D 10 4

mondjunk egy szanzadut. Lepleznünk kell az erőnket, s ez amúgy is elég. Az ellenfél negatív szannak véli s nem akarja majd hagyni az olcsó robbert: két trikkes megszólalását megkontrázzuk és lepedőben viszik őket haza.

Az ellenfél egy körrel indul, partnere három kört mond s nekünk van nyolc pikkünk a királyig zártan és négy kárónk a kis-villával. Passzoljunk, váraoznani kell, be fogják mondani a negyedik kört is és mi csak akkor lépünk be négy pikkkel, könnyebben kapunk kontrát. Ha túlsokat beszélünk, rájönnek, hogy jó lapunk van és eláruljuk a sok licittel, hogy mindenáron mi akarunk játszani pikket. *Máskor meg előre kell menni:* emeljük meg a partnert gyenge lappal is, ha az ellenfél közbelicitál vagy tájékoztató kontrát ad. Ezzel részint felmentjük a másik ellenfelet a licit alól — s ezt akarjuk —, részint nyugtalanítjuk őket a sok bemonnással.

45. A licit lélektanáról, a lélektani megalapozottság fontosságáról felesle-

ges beszélünk. Elsősorban a saját bridsz-pszühénkkel törődünk: *a jó licitálás titka az önfegyelem.* Önmérséklet, kérlelhetetlen tárgyilagosság, nem szabad engedni értelmetlen ötleteknek, könnyelmű bemonadások, dühös kontrák ne essenek, aztán bizonyos lapokat következetesen túl-, másokat meg aláértékelünk. A partnerről tudnunk kell, hogy könnyelmű-e vagy óvatos, szeret-e mindenáron szant játszani vagy utálja a szlemmeket és — *nem szabad szidnunk, ha hibázik is.* Ezenfelül ismernünk kell az ellenfelek játéktudását és minden helyzetben gondolnunk kell arra, hogy milyen bemonadásokra hajlamos, mi az erős, mi a gyenge oldala. Tudnunk kell, bemonadásunk hogyan hat a partnerra és hogyan az ellenfelekre. Ha azt akarjuk, hogy az ellenfél licitáljon, akkor néha éppen nem a reménypassz, hanem az a célra vezető. ha magunk is beszélünk. Van „ál-blöff” is, jó lappal blöffölünk s az ellenfél nem zavartatja magát, bemondja a szlemmet és nagyot bukik. A „*psychic bid*”, a blöff a bridsz-stratégia huszársága, éppoly könnyed legyen, bátor és biztosan üljön nyergében, a jó szín-menedékén s akkor éppúgy eléri a nyugtalanító — lélektani — hatását, mint a huszár-attak.

Hirdessen a

Budapesti Hirlap-ban

a

legkedveltebb magyar napilapban!